

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ σύντομη αὐτὴ ἱστορία τῆς νέας μας λογοτεχνίας ἀποβλέπει στὴν κατάταξι, καὶ τὴν ἀξιολόγησι, τῶν πεζῶν ἢ ἐμμέτρων ἔργων, ποὺ παρουσιάζουν κάποιο ἐνδιαφέρον μικρὸ ἢ μεγάλον, (λογοτεχνικὸ κυρίως), στὴ ροὴ τοῦ ἱστορικοῦ χρόνου. Τὸ ἐγχειρίδιον αὐτὸ δίνει προτίμησι σὲ μνημεῖα τοῦ λόγου γραμμένα σὲ νέες γλωσσικὲς μορφές, ποὺ δείχνουν καλύτερα τὴν πορεία πρὸς τὴ διαμόρφωσι τῆς νέας «κοινῆς».

Ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ γλῶσσα, ὅπως ἀπὸ τὰ γραπτὰ μνημεῖα, ποιήματα, πεζὰ ἔργα ἐπιγραφῆς διαπιστώνεται, εἶχε χωριστὴ σὲ διαλέκτους, πρὶν οἱ διάφορες φυλὲς τῶν Ἑλλήνων φτάσουν στοὺς τόπους ὅπου, προσωρινὰ ἢ μόνιμα, κατοίκησαν. Πρῶτοι φτάσανε στὴν Ἑλλάδα οἱ Ἴωνες κ' οἱ Ἀχαιοὶ καὶ οἱ Δωριεῖς τελευταῖοι.

Ἡ γεωγραφικὴ διαμόρφωσις τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν, χωρισμένων ἀπὸ βουνὰ καὶ θάλασσεσ, ἢ μὴ ἐνιαία πολιτικὴ συγκρότησις καὶ διαβίωσις, ἐξηγοῦν πῶς οἱ διάλεκτοι γέννησαν ὑποδιαλέκτους καὶ περιφερειακὰ ἰδιώματα.

Οἱ ἀρχαῖοι εἶχαν διαπιστώσει τὴν ὕπαρξι τεσσάρων κυρίων διαλέκτων (Ἰωνικῆς, Ἀττικῆς, Δωρικῆς, Αἰολικῆς). Ἀπὸ τὰ γραπτὰ ὅμως μνημεῖα, καὶ ἰδίως ἀπὸ τὶς ἐπιγραφῆς, συμπεραίνουν οἱ γλωσσολόγοι, πῶς ὁ γλωσσικὸς διαφορισμὸς εἶχε μεγαλύτερη ἔκτασι. Αὐτὸν τὸ διαφορισμὸς θέλησε νὰ ἐκφράσῃ ὁ Hoffmann μὲ νέα διαίρεσι τῶν διαλέκτων σὲ τρεῖς ὁμάδες: τὴν Ἀχαικὴν, τὴν Ἰωνικὴν καὶ τὴν Δωρικὴν — καὶ μὲ τὴν ὑποδιαίρεσι τῆς πρώτης ὁμάδας σὲ Ἰωνικὴν καὶ Ἀττικὴν, τῆς δεύτης σ' Αἰολικὴν καὶ Ἀχαικὴν, καὶ τῆς τρίτης σὲ καθαυτὴν Δωρικὴν καὶ Βορειοδυτικὴν. Φοβοῦμαι πῶς ἡ νέα διαίρεσις δὲν ἐλαττώνει τὶς δυσκολίας, ἀν καὶ καταλύῃ τὴν παράδοσι.

Ἕνας κοινὸς πολιτισμὸς χρειάζεται γλῶσσα ἐνιαία, ποὺ νὰποτελῇ τὴν ἔκφρασί του: Ἡ ὑποχώρησις καὶ μερικὴ ἢ ὀλικὴ ἐξαφάνισις τῶν διαλέκτων ἢ ὑποδιαλέκτων καὶ τῶν ἰδιωμάτων, ὁ βαθμιαίος σχηματισμὸς κοινῆς «γραφομένης» συγχρονίζονται μὲ τὴν συγκρότησι ἐνὸς Πανελληνίου πολιτισμοῦ.

Ὁ πολιτισμὸς αὐτός, ὅπως σωστὰ παρατηρεῖ ὁ Meillet, εἶχε τύπον νοοκρατικόν, καὶ ὁ Ἀττικὸς πεζὸς λόγος, διάδοχος τοῦ Ἰωνικοῦ, ἀποτελοῦσε τὴν ἔκφρασί του. Ὁ ποιητὴς ὅμως, ποὺ οἱ προσαπαιθεῖς του δὲ χωροῦσανε σὲ νοοκρατικὸ πλαίσιον, ζητοῦσε μὴ πρὸς λυρικὴν, πρὸς Διονυσιακὴν ἔκφρασι, σὲ κράμα διαλεκτικὸν ἢ σὲ μιὰ τεχνικὴ σύνθεσι: Πα-

